

Regelen tot het tegengaan van misbruiken bij colportage
(Colportagewet)

NOTA VAN WIJZIGINGEN
(Ingezonden 25 juni 1971)

Nr. 5

(De vroegere stukken zijn gedrukt in de
zitting 1970–1971)

Artikel 1, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

A. in onderdeel *a* wordt de komma na: „bedrijfsleider”
vervangen door een dubbele punt;

B. na onderdeel *a* wordt een nieuw onderdeel opgenomen,
luidende:

„*b.* kredietgever, kredietnemer en overeenkomst van kredietverlening: hetgeen in artikel 1, eerste lid, onderscheidenlijk onder *a*, *d* en *e*, van de Wet op het consumptief geldkrediet daaronder wordt verstaan;”;

C. de huidige onderdelen *b* en *c* worden onderscheidenlijk onderdeel *c* en onderdeel *d*;

D. na onderdeel *d* (nieuw) wordt een nieuw onderdeel opgenomen, luidende:

„*e.* kredietcolporteur: degene, die in de uitoefening van een beroep of bedrijf anders dan als afbetalingscolporteur, door persoonlijk bezoek dan wel door of in samenhang met de aanprijzing van een overeenkomst van kredietverlening of van een roerende zaak of een dienst in een groep van ter plaatse van de aanprijzing aanwezige personen, tracht een ander te bewegen tot het als kredietnemer deelnemen aan een overeenkomst van kredietverlening;”;

E. de huidige onderdelen *d–f* worden onderscheidenlijk onderdeel *f*, onderdeel *g* en onderdeel *h*.

In artikel 1, vijfde lid, wordt in plaats van: „het eerste lid, onder *b* of *c*” gelezen: „het eerste lid, onder *c* of *d*”.

Na artikel 5 wordt een nieuw artikel opgenomen, luidende:

„**Artikel 5a.** Het is verboden als kredietcolporteur werkzaam te zijn of een ander als zodanig werkzaam te doen zijn.”.

Na artikel 21 wordt een nieuw artikel opgenomen, luidende:

„**Artikel 21a.** 1. Een overeenkomst, welke het onmiddellijk gevolg is van de werkzaamheid van een kredietcolporteur, is nietig.

2. Een beroep op de nietigheid kan slechts worden gedaan door de kredietnemer.

3. Het beroep kan zowel in als buiten rechte worden gedaan. Het beroep buiten rechte geschiedt door een desbetreffende schriftelijke mededeling aan de kredietgever.

4. Indien de kredietnemer een beroep op de nietigheid heeft gedaan, kan de rechter bepalen, in welke termijnen de kredietnemer aan zijn verplichting tot terugbetaling van hetgeen de kredietgever in verband met de nietigheid van hem heeft terug te vorderen zal hebben te voldoen.

5. Artikel 21, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.”.

In artikel 28, onder A, 2, wordt in het daarbij gewijzigde onderdeel *f* van artikel 1 van de Wet op het afbetalingsstelsel 1961 in plaats van: „artikel 1, eerste lid, onder *b*” gelezen: „artikel 1, eerste lid, onder *c*”.

In artikel 29, onder B, wordt in de daarbij aangebrachte wijziging van artikel 1, onder 4°, van de Wet op de economische delicten na: „de artikelen 5, eerste en tweede lid,” opgenomen: „5a.”

Toelichting

In het voorlopig verslag inzake de ontwerp-Wet op het consumptief geldkrediet (gedrukt stuk 9952, nr. 5) is van verschillende zijden bezwaar gemaakt tegen het in dat ontwerp opgenomen toelatingssysteem voor kredietcolportage, daar hiermede onvoldoende zekerheid zou worden geboden tegen het gevaar van overmatig agressieve methoden van colportage. Zeer vele leden gaven de voorkeur aan een onvoorwaardelijk verbod.

In de memorie van antwoord in zake genoemd wetsontwerp hebben de indieners van die memorie, waaronder de ondergetekenden, zich bij deze zienswijze aangesloten en een aanvulling van de ontwerp-Colportagewet in het vooruitzicht gesteld, waarbij de geldkredietcolportage zonder meer wordt verboden. De onderhavige nota van wijzigingen voorziet in deze aanvulling.

De verbodsbepaling is opgenomen in het nieuwe *artikel 5a*. De in *artikel 1, eerste lid*, opgenomen omschrijving van „kredietcolporteur” sluit aan bij die van „afbetalingscolporteur” en „contantcolporteur”. Als kredietcolporteur wordt aangemerkt niet alleen degene, die door bezoek aan huis tracht een ander te bewegen tot het opnemen van krediet, doch ook hij, die zulks doet in het raam van een bijeenkomst van meerdere personen, belegd om of wel het krediet zelf of wel de met behulp van een krediet te financieren aankoop van een roerende zaak (of verkrijging van een dienst) aan te prijzen.

Een uitzondering is gemaakt voor degene, die in de hoedanigheid van afbetalingscolporteur met kredieten colporteert. Dit zal het geval zijn, indien de overeenkomst van kredietverlening, waarmee wordt gecolporteerd, deel uitmaakt van een afbetalingstransactie. Hierbij kan worden gedacht aan de situatie, dat een colporteur een consument bezoekt en hem tracht over te halen tot de aankoop van een door de colporteur aangeprezen wasautomaat. De colporteur tracht die aankoop tevens te bevorderen door er op te wijzen, dat hij bemiddeling kan verlenen bij het financieren van de wasautomaat door middel van een geldkrediet, te verstrekken door een voorschotbank, die met de handelaar in wasautomaten samenwerkt. Een dergelijke samenwerking kan bijv. daarin tot uiting komen, dat de kredieten door de kredietgever niet in handen van de kredietnemer worden gesteld doch rechtstreeks aan de handelaar worden overgemaakt. Ook bij betaalzegelkassen is deze samenwerking aanwezig.

De ondergetekenden zouden het onjuist achten om het colporteren met afbetalingstransacties, waarvan een overeenkomst van kredietverlening deel uitmaakt, anders te behandelen dan de colportage met andere afbetalingstransacties. Dit colporteren blijft derhalve onderworpen aan de hoofdregeling van het wetsontwerp.

Het in de omschrijving van „kredietcolporteur” gebezigde begrip „overeenkomst van kredietverlening” heeft een ruimere betekenis dan in de ontwerp-Wet op het consumptief geldkrediet. Onder dat ruimere begrip vallen nl. ook overeenkomsten, aangegaan door kredietinstellingen en andere instellingen

en personen, als bedoeld in artikel 1 van de Wet toezicht kredietwezen, welke instellingen en personen ingevolge artikel 3, eerste lid, van genoemd wetsontwerp *niet* doch volgens de ontwerp-Colportagewet *wel* als kredietgevers worden beschouwd. De ondergetekenden achten geen grond aanwezig bepaalde categorieën van het colportageverbod uit te zonderen.

In verband met de definitie van „kredietcolporteur” zij ten slotte nog opgemerkt, dat, hoewel met de regeling in de eerste plaats beoogd wordt het colporteren met *consumptief* geldkrediet tegen te gaan, bedoelde definitie toch niet is beperkt tot de op particulieren gerichte activiteit. Een dergelijke beperking is met betrekking tot kredietverlening niet zinvol, daar deze immers doorgaans niet aan de aankoop van een bepaald goed is gebonden, zodat de bestemming van het krediet (voor consumptieve dan wel voor produktieve doeleinden) voor en bij het sluiten van de overeenkomst van kredietverlening niet is vast te stellen. De regeling strekt zich derhalve in beginsel uit tot alle kredieten, tienduizend gulden of minder bedragende.

In overeenstemming met de regeling van civielrechtelijke aard, welke in het wetsontwerp is getroffen ten aanzien van overeenkomsten, aangegaan door onbevoegde afbetalingscolporteurs en contantcolporteurs (artikel 21), is thans in een nieuw artikel 21a bepaald, dat een overeenkomst, welke het onmiddellijk gevolg is van de werkzaamheid van een kredietcolporteur, nietig is. Het inroepen door de kredietnemer van de nietigheid heeft onder andere tot gevolg, dat de door hem aangegane verplichtingen tot het betalen van rente en van bepaalde vergoedingen ter zake van het krediet als niet geldend zijn aan te merken. Slechts het door de kredietgever in feite aan de kredietnemer in handen gestelde bedrag, eventueel verminderd met door de kredietnemer vooraf betaalde kredietkosten (bijv. als aanvangsbijdrage), behoeft door deze te worden terugbetaald.

De nietigheid van de overeenkomst van kredietverlening kan voor de kredietnemer tot een ongunstige situatie leiden. Dit zal met name het geval zijn, indien de kredietnemer het geleende bedrag heeft gebruikt om de prijs van een door hem gekocht goed (contant) te betalen. Hij zal dan wellicht niet in staat zijn om – hetgeen de nietigheid met zich meebrengt – het van de kredietgever per saldo ontvangen bedrag op korte termijn aan deze terug te betalen. Van bijzondere betekenis is daarom de bepaling van het tweede lid van artikel 21a, volgens welke de nietigheid van de overeenkomst van kredietverlening slechts door de kredietnemer – en derhalve niet door de kredietgever – kan worden ingeroepen. Voorts is, overeenkomstig de bepaling van artikel 47 van de ontwerp-Wet op het consumptief geldkrediet, in het vierde lid aan de rechter de mogelijkheid gegeven om ten behoeve van de kredietnemer, die een beroep op de nietigheid heeft gedaan, te bepalen, dat deze het door hem in verband met de nietigheid aan de kredietgever verschuldigde bedrag in – door de rechter vast te stellen – termijnen kan terugbetalen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

L. J. M. VAN SON.

De Minister van Justitie,

C. H. F. POLAK.